РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2015/162 НА КОМИСИЯТА

от 9 юли 2014 година

относно държавна помощ SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN), приведена в действие от Латвия за предприятие Parex

(нотифицирано под номер C(2014) 4550)

(само текстът на английски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като покани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочената/ите по-горе разпоредба/и ([1]),

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

1.1. Предишни мерки в полза на Parex

(1) На 10 ноември 2008 г. Латвия уведоми Комисията за пакет от мерки за държавна помощ в полза на AS Parex banka („Parex banka“), насочени към подкрепа на стабилността на финансовата система. Комисията временно одобри тези мерки на 24 ноември 2008 г. ([2]) („първо решение за оздравяване“) въз основа на ангажимента на Латвия да представи план за преструктуриране на Parex banka в срок от шест месеца.

(2) След исканията от Латвия Комисията одобри два набора от изменения в мерките за помощ за Parex banka с решения от 11 февруари 2009 г. ([3]) („второто решение за оздравяване“) и от 11 май 2009 г. ([4]) („трето решение за оздравяване“).

(3) На 11 май 2009 г. Латвия уведоми за план за преструктуриране на Parex banka. С решение от 29 юни 2009 г. ([5]) Комисията стигна до предварителното заключение, че мерките за преструктуриране, предмет на уведомлението, представляват държавна помощ за Parex banka, и изрази съмнения, че тези помощи могат да бъдат счетени за съвместими с вътрешния пазар. В резултат на това Комисията реши да открие процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора, и изиска от Латвия да предостави информацията, необходима за оценяване на съвместимостта на помощта.

(4) От 11 май 2009 г. до 15 септември 2010 г. няколко пъти се проведоха информационни обмени и дискусии между Латвия и Комисията за преструктурирането на Parex banka. През този период Латвия неколкократно актуализира плана за преструктуриране на Parex banka.

(5) В плана за преструктуриране се предвиждаше разделянето на Parex banka на две: новосъздадената т. нар. „добра банка“ AS Citadele banka („Citadele“), която да поеме всички основни активи и някои неосновни активи ([6]), и т. нар. „лоша банка“ („Reverta“ ([7])), която да запази останалите неосновни и неефективни активи. Това разделяне беше приведено в действие на 1 август 2010 г.

([1]) Решение на Комисията SA.36612 — 2014/C (ex 2013/NN) (ОВ C 147, 16.5.2014 г., стр. 11).
([2]) Решение на Комисията NN 68/08 (ОВ C 147, 27.6.2009 г., стр. 1).
([3]) Решение на Комисията NN 3/09 (ОВ C 147, 27.6.2009 г., стр. 2).
([4]) Решение на Комисията N 189/09 (ОВ C 176, 29.7.2009 г., стр. 3).
([5]) Решение на Комисията C 26/09 (ex N 289/09) (ОВ C 239, 6.10.2009 г., стр. 11).
([6]) В частност ефективните заеми за заематели, разположени в Общността на независимите държави (наричана по-нататък „ОНД“), литовското дъщерно дружество, клонове в Швеция и Германия и дейността по управлението на благосъстоянието, включително швейцарското дъщерно дружество.
([7]) Лошата банка първоначално запази името Parex banka след разделянето, което се състоя на 1 август 2010 г., но през май 2012 г. промени дружественото си наименование на „AS Reverta“.

(6) С решение от 15 септември 2010 г. ([8]) („окончателното решение за Parex“), Комисията одобри плана за преструктуриране на Parex banka, въз основа на ангажиментите, поети от органите на Латвия, представен на 3 септември 2010 г.

(7) С решение от 10 август 2012 г. (наричано по-нататък „решението за изменение“) ([9]) Комисията одобри измененията в три ангажимента, включени в окончателното решение за Parex, по искане на Латвия. Тези изменения: 1) удължават срока за продажба на заемите в ОНД ([10]) до 31 декември 2014 г.; 2) увеличават границата на минималните изисквания в областта на капиталовата адекватност, разрешена за Citadele на равнище банка и група, и 3) позволяват пренос от предходни години на неусвоени ограничения на отпускането на заеми, като същевременно се зачитат първоначалните ограничения на пазарния дял.

(8) Комисията отбелязва, че на 5 юни 2014 г. Латвия по изключение се е съгласила това решение да бъде прието на английски език.

1.2. **Официална процедура по разследване**

(9) На 1 октомври 2013 г. Латвия изпрати искане за допълнително изменение на окончателното решение за Parex, като помоли за отлагане на крайния срок за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele ([11]). В хода на оценката на заявлението за изменение Комисията откри, че Латвия е предоставила държавна помощ на Citadele и Parex извън мерките за помощ, одобрени от Комисията.

(10) Между […] (*) и 4 март 2014 г. се проведоха няколко информационни обмена между Латвия и Комисията по отношение на тези допълнителни мерки за помощ. Латвия представи информация и документи на 30 октомври 2013 г., 31 януари 2014 г. и 4 март 2014 г. (включително преразгледан план за преструктуриране на Parex banka).

(11) От 11 ноември 2013 г. насам Комисията получава и месечни актуални сведения относно напредъка на Латвия с продажбата на Citadele — процес, който започна през октомври 2013 г.

(12) С решение от 16 април 2014 г. („решението за откриване на процедурата“) ([12]) Комисията уведоми Латвия, че след като се е запознала с информацията, предоставена от латвийските органи, тя е взела решение да започне процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз („Договора“). В решението за откриване на процедурата Комисията също така прикани заинтересованите страни да представят своите мнения относно въпросната помощ, като получи един отговор на 23 май 2014 г.

(13) Латвия информира Комисията, че от съображения за спешност по изключение е съгласна настоящото решение ще бъде прието на английски език.

2. **ОПИСАНИЕ**

2.1. **Съответното предприятие**

(14) Към 31 декември 2008 г. Parex banka е била втората по големина банка в Латвия с общи активи от 3,4 млрд. LVL (4,9 млрд. EUR). Parex banka е основана през 1992 г. През ноември 2008 г. Латвия придоби 84,83 % от дяловия капитал на банката от двата най-големи акционера на символична обща покупна цена от 2 LVL (около 3 EUR), мярка за държавна помощ, одобрена от Комисията през първото и второто решение за оздравяване. След рекапитализацията, одобрена с решенията за оздравяване, Латвия увеличи допълнително своето участие в Parex banka до около 95 % чрез вливане на допълнително 140,75 млн. LVL, което се състоя през май 2009 г. — мярка, която беше одобрена от Комисията чрез третото решение за оздравяване.

(15) През април 2009 г. Европейската банка за възстановяване и развитие („ЕБВР“) придоби 25 % от дяловия капитал на Parex banka плюс една акция. След разделянето на Parex banka на „добра“ и „лоша“ банка през 2010 г. заедно с последващите промени в акционерната структура, акционерите на Citadele понастоящем са Латвия (75 %) и ЕБВР (25 %), докато акционери на Reverta са Латвия (84,15 %), ЕБВР (12,74 %) и други (3,11 %).

([8]) Решение 2011/346/ЕС на Комисията (ОВ L 163, 23.6.2011 г., стр. 28).
([9]) Решение на Комисията SA.34747 (ОВ C 273, 21.9.2013 г., стр. 1).
([10]) Това означава заеми на заематели, намиращи се в ОНД.
([11]) Дейността по управлението на благосъстоянието се състои от сектора за управление на капитала на частни лица на Citadele, дъщерните дружества за управление на активите и AP Anlage & Privatbank AG, Швейцария.
(*) Търговска тайна.
([12]) Вж. бележка под линия 1.

(16) Подробно описание на Parex banka до момента на окончателното решение за Parex може да бъде намерено в съображения 11 до 15 на това решение.

2.2. **Мерките за помощ, одобрени за Citadele и Reverta**

(17) На Parex banka бе разрешено да получи поредица от мерки за помощ, одобрени от Комисията в първото, второто и третото решение за оздравяване („решения за оздравяване“), както и в окончателното решение за Parex.

(18) Планът за преструктуриране, одобрен от Комисията в окончателното решение за Parex предвижда, че помощта за оздравяване, която вече е одобрена от Комисията, следва да се удължи до края на периода на преструктуриране и да се раздели между Citadele и Reverta. Окончателното решение за Parex одобрява и допълнителната помощ за преструктуриране на Reverta и Citadele. С него се определя и механизъм за усвояване на помощите, които са били временно одобрени чрез решението за оздравяване, след като Parex banka е била разделена, по отношение на:

а) подкрепа за осигуряване на ликвидност под формата на държавни депозити в Citadele и Reverta ([13]);

б) държавни гаранции за задълженията на Citadele и Reverta ([14]);

в) държавна рекапитализация за Reverta и Citadele ([15]); както и

г) мярка за облекчаване на активите за Citadele ([16]).

3. **ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ**

3.1. **Допълнителните мерки, прилагани от Латвия за Parex banka, Citadele и Reverta.**

(19) Въз основа на доклада, предаден на 29 август 2013 г. от контролиращото доверено лице ([17]), и документите и информацията, предоставени от Латвия от октомври 2013 г., става ясно, че Латвия е привела в действие следните мерки, без да уведоми предварително Комисията за тях:

а) На 22 май 2009 г. Латвия отпусна на Parex banka подчинен заем от 50,27 млн. LVL (определен като капитал от втори ред) със срок от седем години, т.е. до 21 май 2016 г. („първа мярка“). Падежът на този подчинен заем надвишава максималния петгодишен срок, посочен в първото решение за оздравяване и потвърден в окончателното решение за Parex;

б) На 27 юни 2013 г. Латвия предостави на Citadele допълнително 18-месечно удължаване на срока („втора мярка“) на подчинени заеми в размер на 37 млн. LVL (от общо 45 млн. LVL, държани от Латвия по това време) ([18]). Латвия не е изпратила уведомление на Комисията за удължаване на срока на подчинените заеми.

([13]) Съображения 55—57 от окончателното решение за Parex.
([14]) Съображения 58—61 от окончателното решение за Parex.
([15]) Съображения 62—68 от окончателното решение за Parex.
([16]) Съображения 69—70 от окончателното решение за Parex.
([17]) Контролиращото доверено лице е назначено с пълномощно, подписано от Reverta, Citadele и латвийските органи на 28 февруари 2011 г. Контролиращото доверено лице представи шестмесечни мониторингови доклади, които обхващат предходното полугодие, като се започне с това, което приключва на 31 декември 2010 г.
([18]) След разделянето на Parex banka Citadele бе основана на 1 август 2010 г. С окончателното решение за Parex бе одобрено прехвърлянето към Citadele на всички подчинени заеми, получени преди това от Parex banka. Латвия не е предоставила капитал от втори ред на Parex banka в момента на разделянето, но може да е предоставила след разделянето, както е обяснено подробно в съображение (21) от решението за откриване на процедурата.
На 3 септември 2009 г. ЕБВР се съгласи да рефинансира част от подчинения заем, който преди това е бил предоставен на Parex banka от Латвия. Към 31 декември 2009 г. подчинените заеми, отпуснати на Parex banka от Латвия, възлизаха на 37 млн. LVL, а подчиненият заем, рефинансиран от ЕБВР, възлизаше на 13 млн. LVL.
В момента на разделянето Латвия пое 8 млн. LVL от общо 13 млн. LVL подчинен заем, държан от ЕБВР. Към 1 август 2010 г. общият размер на подчинените заеми, държани от Латвия, бе 45 млн. LVL (с различни падежи), докато държаният от ЕБВР бе 5 млн. LVL.

в) Освен това от 2011 г. Латвия е предоставила на Reverta подкрепа за ликвидността, превишаваща максималните граници, одобрени от Комисията в окончателното решение за Parex („третата мярка“), както за основния сценарий, така и за най-лошия сценарий ([19]).

(20) Въз основа на информацията, която беше на разположение на Комисията към момента на приемане на решението за откриване на процедурата, във връзка с първа и втора мярка Комисията изрази сериозни съмнения дали те могат да бъдат окачествени като съвместими с вътрешния пазар, като се има предвид, че:

а) в първоначалната оценка на съвместимостта на подчинените заеми, предоставени от Латвия, 5-годишният срок до падежа беше счетен за необходимия минимум, поради което заемите можеха да бъдат обявени за съвместими на тази основа, и

б) не бяха представени нови аргументи, с които да се обоснове защо по-дълъг падеж е абсолютно необходим.

(21) По същия начин не бяха представени достатъчно аргументи в момента на решението за откриване на процедурата, за да се докаже съвместимостта на третата мярка.

(22) Въз основа на тези съображения Комисията откри официалната процедура по разследване по силата на член 13, параграф 1 и член 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета ([20]) по отношение на неправомерната помощ, предоставена посредством първата, втората и третата мярка, описани в съображение 19.

3.2. **Нарушението на задължението за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele**

(23) Латвия не е изпълнила и своя ангажимент, който е записан в окончателното решение за Parex, да продаде дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele до 30 юни 2013 г. без доверено лице по продажбите или до 31 декември 2013 г. с доверено лице по продажбите („четвъртата мярка“) ([21]). Поради това задължението за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele в тези срокове е било нарушено.

(24) В решението за откриване на процедурата Комисията стигна до заключението, че нарушението на задължението, описано в съображение 21, представлява неправилно използване на помощ. Поради това Комисията реши да открие официална процедура по разследване за неправилно използване на помощ по силата на член 16 от Регламент (ЕО) № 659/1999.

4. **МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ**

(25) Вследствие на решението за откриване Комисията получи мнения от едно лице, което не представи елементи, доказващи, че лицето може да се определи като заинтересована страна, т.е. страна, чиито *собствени* интереси биха могли да бъдат засегнати от мярката (например конкуренти или търговски сдружения ([22])), или че е действало от името на заинтересована страна.

(26) Получените коментари бяха свързани с твърдения за нередности с участието на Parex banka и не бяха свързани с първата, втората и третата мярка, въведени от Латвия за Parex banka, Citadele и Reverta, нито с четвъртата мярка. По същество те се отнасят до факти и информация, които не са от пряко значение за прилагането на правилата за държавната помощ в конкретния случай. Поради това за оценката, извършена в настоящото решение, те бяха регистрирани и отчетени като обща пазарна информация.

5. **МНЕНИЯ ОТ ЛАТВИЯ ЗА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ**

(27) След решението за откриване на процедурата на 26 май 2014 г. Латвия представи мнения, целящи преодоляване на съмненията, изразени от Комисията по отношение на съвместимостта на първата, втората и третата мярка, както и нарушението на задължението за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele.

([19]) Допълнително е изяснено в съображение 21 от решението за откриване на процедурата.
([20]) Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1).
([21]) Вж. съображение 73 на окончателното решение за Parex.
([22]) Вж. член 1, буква з) от Регламент (ЕО) № 659/1999.

(28) На 30 май 2014 г. Латвия също представи актуализиран план за преструктуриране, в който бяха включени информацията и компенсаторните мерки, представени в раздели 5.1 — 5.5 от настоящото решение.

(29) След искане за информация от Комисията на 23 юни 2014 г. Латвия представи допълнителни елементи по отношение на втората мярка.

5.1. **Относно първоначалния срок до падежа на подчинените заеми, превишаващ условията от решението за оздравяване и окончателното решение за Parex (първата мярка)**

(30) В своите коментари от 26 май 2014 г. Латвия твърди, че приемането на първата мярка е било необходимо, за да се даде възможност на Parex banka да се съобрази с приложимите регулаторни изисквания за платежоспособност и по този начин да предотврати непоправим срив на нестабилната, силно взаимосвързана и взаимозависима латвийска банкова система.

(31) Латвия твърди, че към момента на приемането на първото решение за оздравяване латвийските органи са имали ограничена информация относно действителното финансово състояние на Parex banka и относно качеството на нейните активи. Следователно в първоначалното си искане до Комисията за одобрение на мерките за държавна помощ Латвия е поела задължението да отпусне подчинени заеми със срок до падежа пет години, като този срок е минимумът, изискван за подчинени заеми, за да се определят като капитал от втори ред по силата на съответните разпоредби на латвийското право.

(32) Латвия посочва още, че с цел по-добра оценка на финансовото състояние на Parex banka, тя е възложила на PricewaterhouseCoopers да извърши надлежна проверка на Parex banka, която е била извършена на 26 януари 2009 г. след приемането на първото решение за оздравяване.

(33) В същото време Латвия подчертава факта, че ситуацията на пазара в периода 2008—2009 г. е била много динамична и влошаването на качеството на заемите е било по-бързо от очакваното. Това влошаване е било отразено и е довело до приемането от Комисията на три решения за оздравяване на Parex banka, както и до представянето от Латвия на няколко варианта на плана за преструктуриране на Parex banka, последният от които е изпратен на 11 май 2009 г. („план за преструктуриране от 2009 г.“).

(34) В тази връзка Латвия обяснява, че предположенията и прогнозите, включени в решенията за оздравяване, бързо са изгубили актуалността си поради бързите промени в икономическата среда, главно поради световната финансова криза и спада на пазарното доверие в Parex banka. Така Латвия е стигнала до извода, че срокът от пет години за подчинените заеми, отпуснати на Parex banka от Латвия, вече няма да бъде достатъчен за стабилизиране на крехката латвийски банкова система. В действителност се оказва, че Parex banka, системна банка по това време, е трябвало да получи подчинени заеми с падеж повече от пет години, за да изпълни своите изисквания за платежоспособност, и по-специално да отговаря на приложимите изисквания по отношение на капиталовата адекватност.

(35) Съгласно регулаторната рамка (въз основа на стандартите на Базел II ([23])), приложима за Parex banka в момента на издаването на подчинените заеми, само 80 % от 5-годишните заеми от 50,27 млн. LVL (т.е. само 40,22 млн. LVL) биха били определени като капитал от втори ред. По-специално, за регулаторни цели трябваше да се приложи кумулативен дисконтов фактор (или амортизация) годишно по отношение на размера на подчинените заеми, за да се отрази намаляващата стойност на тези инструменти, като позитивни елементи на регулаторния капитал. В резултат на това само 80 % от 5-годишния заем в началото отговарят на изискванията за целите на капиталовата адекватност; 60 % в началото на втората година; и т.н.

(36) Това твърдение е допълнително подкрепено от Латвия чрез сравнителни изчисления, показващи, че ако подчинените заеми бяха отпуснати от Латвия за срок от пет години, те нямаше да бъдат напълно допустими като капитал от втори ред от самото им създаване.

(37) Определянето на срока до падежа на подчинените заеми, отпуснати на Parex banka от Латвия, на седем години се оказа необходимо, за да се позволи цялата сума от 50,27 млн. LVL подчинени заеми, отпуснати от държавата, да могат да се определят като капитал от втори ред за периода 2009—2010 г., така че да се даде възможност на Parex banka да постигне своята целева капиталова адекватност. В таблица 1 са посочени сумите на допустимия капитал от втори ред, притежаван от Parex banka в края на всяка година, въз основа на срока на подчинения заем в размер на 50,27 млн. LVL, представен през май 2009 г.

([23]) Базел II е популярното наименование на „Международната конвергенция по отношение измерването на капитала и на капиталовите стандарти: ревизирана рамка“, рамка за определяне на набор от стандарти за минимални капиталови изисквания за банковите организации, изготвена от Базелския комитет за банков надзор, група от централните банки и банковите надзорни органи на Групата на десетте (Г10), която през 1988 г. разработи първия стандарт.

Таблица 1

Срок на подчинен заем, представен през май 2009 г., и квалифицирането му като капитал от втори ред (млн. LVL)

Срок до падежа	2009	2010	2011
5-годишен заем	40,22	30,16	20,11
6-годишен заем	50,27	40,22	30,16
7-годишен заем	**50,27**	**50,27**	**40,22**
8-годишен заем	50,27	50,27	50,27

(38) Латвия обяснява, че на 9 юни 2009 г. Nomura International (назначено от Латвия през март 2009 г. да организира продажбата на Parex banka) е представило на латвийските органи стратегия за продажба на Parex banka с много агресивен график, с план процесът на продажбата да бъде завършен през 2010 г. Поради това е било необходимо Parex banka да остане в пълно съответствие с приложимите изисквания за капитал поне до края на 2010 г.

(39) Накрая, Латвия твърди, че ако падежът на подчинения заем е бил само пет години, в плана за преструктуриране от 2009 г. е трябвало да се включат други мерки, насочени към укрепване на капиталовата адекватност на Parex banka по друг начин (напр. вливане на свеж капитал, незабавно разширяване на обхвата на подчинените заеми и т.н.). При липсата на подобни мерки вложителите щяха да бъдат оставени без защита и стабилността на латвийската финансова система щеше да бъде сериозно застрашена.

5.2. **Относно удължаването на срока до падежа на подчинените заеми, за което не е изпратено уведомление (втората мярка)**

(40) По отношение на втората мярка Латвия счита, че допълнителното удължаване на срока до падежа на подчинения заем е било необходимо поради регулаторните промени, настъпили през 2013 г. По-специално, на 1 март 2013 г. Citadele е била информирана от Комисията за финансовия и капиталов пазар на Латвия („FCMC“), че коефициентът на капиталова адекватност на групата трябва да достигне минимум 10 % в абсолютно изражение до края на 2013 г., докато препоръчителното съотношение за справяне със съществуващите и потенциалните рискове е […]. Преди март 2013 г. минималният нормативен коефициентът на капиталова адекватност е бил 8,4 %.

(41) Латвия счита, че втората мярка е приета добросъвестно, тъй като латвийските органи са смятали, че мярката е в съответствие с принципа на частния инвеститор в условията на пазарна икономика, тъй като тя не води до финансови загуби за държавата.

(42) Латвия декларира също, че към момента на приемането на втората мярка тя, заедно с Citadele, е считала добросъвестно, че възможността за удължаване на погасителния срок на въпросния подчинен заем е била предвидена в съответните решения на Комисията и в плана за преструктуриране.

(43) Латвия посочва, че всеки инвеститор на пазара, ако е в позиция на мажоритарен акционер на Citadele, би направил всичко необходимо, за да запази, доколкото е възможно, стойността на своята инвестиция и би бил склонен да приеме и приложи необходимите мерки, за да се предотврати нетната балансова стойност на неговите дялови участия да бъде намалена в резултат на това, че банката не успява да изпълни капиталовите изисквания. Ако Citadele не беше успяла да отговори на по-строгите изисквания за капиталова адекватност, наложени от FCMC по това време, стабилността на банката, жизнеспособността и възможността за пазарна реализация щяха да бъдат застрашени, което в крайна сметка щеше да повлияе върху възможността за продажба в добро финансово състояние.

(44) Латвия също така представи съпоставителен сценарий, при който втората мярка не е била отпусната. В този съпоставителен сценарий препоръчителното съотношение на капитала не би изпълнено, тъй като равнището на капиталова адекватност е под 9,3 % към 31 декември 2013 г. в сравнение с минималното изискване от 10 %.

(45) Латвия също така твърди, че алтернативните мерки за подсилване на капиталовата адекватност на Citadele (т.е. увеличение на капитала и емитиране на нови подчинени заеми) не са били осъществими. По-конкретно, тя посочва, че би било невъзможно за Citadele да получи подчинени заеми от трети инвеститори през 2013 г., имайки предвид ангажимента на латвийските органи да продадат Citadele в кратък срок (т.е. до 31 декември 2014 г.). Несигурността по отношение на възможния приобретател и неговата бъдеща стратегия би накарала доставчиците на подчинени заеми да изискват път опция за всички подчинени заеми, предоставени от тях на Citadele (промяна на клаузата за контрол) ([24]). Това на практика би означавало, че реалният срок до падежа на такива подчинени заеми при предоставяне би бил считан за по-кратък от пет години и следователно заемите не биха били квалифицирани като капитал от втори ред.

(46) В отговор на искане за информация от страна на Комисията, за да прецени дали Латвия се е обърнала към ЕБВР относно възможно удължаване на срока до падежа на подчинените заеми във връзка с Citadele, компетентните латвийски органи представиха отговор на 23 юни 2014 г. В него те потвърждават, че преди да предоставят втората мярка, те не са се обърнали към ЕБВР, за да ѝ предложат да удължи срока на подчинените заеми, които държи. В този контекст те повтарят, че втората мярка е трябвало да бъде приета с цел предотвратяване на предстоящо нарушение от страна на Citadele на новите, по-строги капиталови изисквания.

(47) Латвия посочва, че е трябвало незабавно да пристъпи към удължаване на срока до падежа на подчинения дълг, който притежава в Citadele, и не е договорила подобно удължаване на срока по отношение на подчинения дълг, който е държан от ЕБВР.

(48) Латвия твърди, че нейното решение в тази връзка е било повлияно от следните три точки.

а) Необходимостта от ефективно разрешаване на предстоящо нарушение на новите капиталови изисквания: Citadele е преизчислила своите потребности от капитал от втори ред и е направила заключението, че за разлика от приемането на втората мярка, която включва удължаване на срока до падежа с 18 месеца, всяка евентуална промяна на падежа на подчинения дълг, по който ЕБВР също е страна, би изисквала значително по-голямо удължаване на срока. Тази разлика се дължи на факта, че главницата на този заем е по-ниска и следователно неговото въздействие върху капиталовата позиция на Citadele би било значително по-ниско. Латвия също заявява, че удължаването на срока на подчинения дълг, държан от ЕБВР, предполага водене на предварителни преговори с ЕБВР. Освен това, с оглед на разликите по отношение на приложимото право и на общата изисквана правна структура, която ще трябва да бъде въведена за удължаване на подчинения заем, по който ЕБВР също е страна, като в същото време се удължи само част от подчинения дълг, държан от Латвия, би изисквало по-сложни правни договорености.

б) Латвия подчертава, че към момента на удължаването тя също така е смятала, че удължаването на срока на подчинения дълг, държан от ЕБВР, ще направи продажбата на Citadele по-тежка, тъй като в момента на продажбата ще съществуват няколко взаимосвързани договори за подчинен дълг. Тя счита, че такава възможност би усложнила продажбата на Citadele, тъй като би могла да има последици за съответните крайни условия и вероятно би увеличила съответните разходи по сделката.

в) Освен това Латвия отбелязва, че статутът на ЕБВР по отношение на Citadele би могъл да усложни решението на ЕБВР да даде съгласието си за удължаването на срока. Тя посочва в заявлението си от 23 юни 2014 г., че твърдо вярва, че по принцип ЕБВР би била склонна да се съгласи с удължаването на срока на съответния инструмент. Тя обаче признава, че позицията на ЕБВР се различава от тази на Латвия по това, че Латвия е мажоритарният акционер на Citadele и в това си качество тя би могла да упражнява решаващо влияние върху процеса на продажба и би могла да договори различни варианти във връзка с плащането на подчинените заеми с участниците в търга. Поради това Латвия призна, че липсата на контрол на ЕБВР върху продажбата на Citadele би могла да представлява демотивиращ фактор за удължаване на срока на съответния заем или във всеки случай би могла да доведе до продължителни преговори.

5.3. **По отношение на подкрепата за ликвидността, предоставена на Reverta, за която не е изпратено уведомление (трета мярка)**

(49) Латвия и Reverta признават, че от декември 2010 г. подкрепата за ликвидността, предоставена от Латвия на Parex banka (и след това на Reverta), е превишила разрешения таван на ликвидността, посочен в съображение (55) от окончателното решение за Parex. Решението за откриване на процедурата сочи, че оставащата подкрепа за ликвидността на Reverta към 31 декември 2013 г. е била 362,52 млн. LVL, което превишава с 55,52 млн. LVL тавана от 307 млн. LVL, определен за „най-лошия“ сценарий.

([24]) Т.е. опция, даваща на притежателя на подчинения дълг правото да изисква от банката да изкупи обратно своя дълг, в случай че контролиращите акционери на банката се променят спрямо момента на емитирането на дълговите инструменти.

(50) Латвия твърди, че в окончателното решение за Parex Комисията първоначално е разрешила преобразуването в капитал на отпусната подкрепа за ликвидността в размер на 218,7 млн. LVL за Parex banka. Тази сума, която е трябвало да бъде преобразувана, впоследствие е била намалена в измененото решение на 118,7 млн. LVL. Ако 118,7 млн. LVL подкрепа за ликвидността бяха трансформирани в капитал, подкрепата за ликвидността щеше да бъде намалена и щяха да бъдат спазени ограниченията. Въпреки това, само 49,5 млн. LVL от подкрепа за ликвидността в размер на 118,7 млн. LVL всъщност са били преобразувани в капитал. Този факт се изтъква от Латвия като основна причина за прекомерните нива на ликвидността.

(51) Освен това Латвия счита, че допълнителната помощ се дължи също на забавяния в генерирането на парични средства в сравнение с темповете на генериране на парични средства, предвидени към момента на окончателното решение за Parex. Лошите длъжници са забавили плащанията и следователно паричното възстановяване е закъсняло с около две години. Латвия счита, че това явление е временно и очаква прекомерните ликвидни средства да намалеят през годините 2015—2016.

(52) Въпреки това Латвия и Reverta признават отклонението от разрешения размер на помощта, дължащо се на трудностите, които те срещат при подходящото разпределяне на държавната подкрепа между разрешената подкрепа за ликвидността и капиталовите вноски, след приемането на решението за изменение.

(53) Латвийските органи обясняват още, че ако банковият лиценз на Parex banka (понастоящем Reverta) беше запазен, на Латвия щеше да се наложи да инжектира повече капитал в Parex banka отколкото първоначално предвиденото (в действителност минималното равнище на изисквания капитал съгласно правилата за платежоспособност е бил над максималната капиталова подкрепа от 218,7 млн. LVL, разрешена от окончателното решение за Parex). Въз основа на първоначалния план за преструктуриране, представен на Комисията, икономическата стойност, реализирана от продажбата на активи, и превръщането на 218,7 млн. LVL биха били недостатъчни за Parex banka (Reverta) да отговори на регулаторните изисквания за капиталова адекватност.

(54) Следователно, ако лицензът беше запазен, Parex banka (Reverta) щеше да има нужда от допълнителен капитал. След оттеглянето на банковия лиценз размерът на допълнителната помощ беше ограничен до сумата, необходима за процеса на ликвидация.

(55) Съгласно Латвия след 31 декември 2011 г. вече не било необходимо подкрепата за ликвидността да се преобразува в капитал, тъй като банковият лиценз на Reverta е бил оттеглен. Латвия беше съобщила на Комисията своя план да не преобразува подкрепата за ликвидността в капитал след 31 декември 2011 г. по време на обмен на мнения преди приемането на решението за изменение, въпреки че Латвия не потвърди намерението си да го прави на практика и не идентифицира изрично и не сподели с Комисията техническите последствия от липсата на преобразуване. По-специално, Латвия не спомена, че в резултат на „непреобразуването“ в капитал средствата, които вече са били отпуснати като подкрепа за ликвидността, няма да намалеят толкова бързо, колкото се изисква от окончателното решение за Parex.

(56) Тъй като само 49,5 млн. LVL от подкрепата за ликвидността действително е била преобразувана в капитал до 31 декември 2011 г., а 69,2 млн. LVL подкрепа на ликвидността не е преобразувана в капитал, равнището на подкрепата за ликвидността е превишило одобреното равнище приблизително два пъти.

(57) Съгласно Латвия запазването на подкрепата за ликвидността и избягването на нейното преобразуване в капитал е най-икономичната мярка за латвийските органи и всъщност намалява до минимум държавната помощ.

(58) Латвия и Reverta потвърдиха, че Reverta вече не се нуждае от „свежи пари“. Като се има предвид по-ниската сума за подкрепата за ликвидността, преобразувана в капитал, Латвия очаква, че Reverta ще запази [300-350] млн. LVL подкрепа за ликвидността в края на 2014 г., [250-300] млн. LVL в края на 2015 г. и [200-250] млн. LVL в края на 2016 г. и 2017 г. (при ликвидацията на Reverta). Съгласно Латвия тази подкрепа за ликвидността ще надхвърли първоначално разрешения таван, тъй като i) по-малко ликвидни активи са били преобразувани в капитал и ii) закриването на Reverta се очаква да донесе по-малко парични постъпления от първоначално планираното.

(59) Според новите прогнози за паричните потоци, отразяващи трудностите при възстановяването на активите, Латвия очаква Reverta да има отрицателна капиталова позиция от [250-300] млн. LVL в края на процеса на ликвидация (31 декември 2017 г.).

5.4. **Относно ангажимента за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието (четвъртата мярка)**

(60) Латвия започна процеса на продажба на Citadele през 2011 г., за да спази поетите си ангажиментите, които са записани в окончателното решение за Parex. Първият опит за продажба беше направен с Nomura International като консултант, но поради значителните сътресения в еврозоната, предизвикани от икономическата и финансова криза в Гърция, както и срива на Snoras и Krajbanka в Литва и Латвия, този опит беше неуспешен.

(61) В допълнение, през февруари 2013 г. Латвия поръча специално проучване от независим експерт […] относно, между другото, въздействието на продажбата на дейността по управлението на благосъстоянието, на датата, определена в ангажиментите. Експертът доказа, че стойността на двете отделни образувания (дейността за управление на благосъстоянието и останалата част на Citadele) е по-малка от стойността на Citadele като цяло. Следователно, лишавайки Citadele от дейността ѝ за управление на благосъстоянието би намалило балансовата стойност на банката и по този начин би засегнало акционерната стойност. Чрез различни прогнози експертът показа, че без дейността по управление на благосъстоянието „оперативната печалба на банката би спаднала, […]“ и нейните […] ще се влошат.

(62) Според Латвия въз основа на експертното проучване продажбата на дейността по управление на благосъстояние, отделно от останалата част на Citadele, в рамките на 2013 г. би попречило на жизнеспособността на Citadele и следователно възможността за пазарна реализация. Това би намалило значително способността на банката да привлече частни участници да инвестират в Citadele на разумна цена. Ето защо през 2013 г. започна втора процедура за продажба на цялата Citadele със съдействието на Société Générale и Linklaters LLP като външни консултанти. Двата метода на продажба, които в момента се обмислят, са сливане и придобиване („M&A“) или първоначално публично предлагане („IPO“).

5.5. **Компенсаторни мерки, предложени от Латвия**

(63) С цел да се осигури съвместимост с вътрешния пазар съгласно разпоредбите на Съюза за държавна помощ на допълнителните мерки за помощ, предоставени от Латвия на Parex banka, Citadele и Reverta посредством първата, втората и третата мярка, както и неспособността да се продаде дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele в определения срок (четвърта мярка), Латвия предложи редица ангажименти, които са посочени в съображения 64 — 73.

5.5.1. *Краен срок за продажбата на Citadele и за продажбата на дейността по управление на благосъстоянието*

(64) Латвия и Citadele се задължават да положат всички усилия, за да получат възможно най-скоро и във всички случаи преди […] обвързващи оферти за продажбата на целия дял на Република Латвия в Citadele (включително дейността по управление на благосъстоянието). Продажбата трябва да бъде приключена до […] най-късно. Следва да се остави на преценката на Република Латвия (и нейния консултант) да реши какви са подходящите структура и условия на сделката за продажба (напр. търговска продажба или IPO), доколкото Република Латвия в крайна сметка продаде целия си дял в Citadele най-късно до […]. В случай на IPO Република Латвия се ангажира да приеме задължителен проспект с FCMC до […].

(65) Латвия и Citadele също се ангажират, че ще бъде назначен управител по продажбата, ако до […] не бъдат получени обвързващи оферти или, в случай на IPO, с една и съща цел, ако не бъде договорен проспект с FCMC. В такъв случай Република Латвия ще предприеме необходимите стъпки, за да гарантира, че управителят по продажбата е назначен и функционира от […]. Подразбира се, че финансовият съветник за продажбата на Citadele също може да бъде назначен за управител по продажбата, считано от […]. Ако бъде назначен управител по продажбата, Латвия и Citadele се ангажират да приемат обвързващи и неотменими за всички страни оферти до […] и да подпишат обвързващо и неотменимо споразумение за продажба на целия дял на Република Латвия в Citadele до […], като сделката следва да бъде приключена най-късно до […].

(66) Латвия и Citadele се ангажират още, че от […] Citadele ще […] нов бизнес и останалата част от стопанската дейност на Citadele ще […], ако Република Латвия не е влязла до […] в обвързващо и неотменимо споразумение, предвиждащо приключване на продажбата до […] на целия дял на Република Латвия в Citadele или ако IPO не позволява на Република Латвия да продаде целия си дял в Citadele до […].

(67) Латвия и Citadele се ангажират да приключат покупко-продажбата на целия дял на Република Латвия в Citadele до […]. Ако продажбата на този дял не е приключила до […], те се ангажират, че Citadele ще […] нов бизнес и останалата част от стопанската дейност на Citadele ще бъде […].

(68) Ако Citadele е […] в някой от случаите, посочени в съображения 64 — 67, всички части от стопанската дейност на Citadele, за които е налице интерес от трети страни, могат да бъдат продадени и прехвърлени от Република Латвия и/или Citadele на такова трето лице (без да се засягат принципите […] и без нова държавна помощ).

5.5.2. *Допълнително напаляване на размера на разрешените капиталови вноски*

(69) Що се отнася до Reverta, с решението за изменение беше разрешено преобразуването в капитал на държавни депозити и лихви (подкрепа за ликвидността) за обща сума от 118,7 млн. LVL. Поради факта, че досега само 49,5 млн. LVL подкрепа за ликвидността са били преобразувани в капитал, Латвия предлага незабавно и окончателно да намали максималната обща сума на капитала, който може да бъде предоставен на Reverta от Латвия, на 49,5 млн. LVL (по-рано 118,7 млн. LVL).

5.5.3. *Ангажимент за засилване на мерките за споделяне на тежестта чрез предотвратяване на обратните паричні потоци към заварените подчинени кредитори на Reverta*

(70) Латвия признава, че засилените мерки за споделяне на тежестта са необходими, за да се гарантира съвместимостта на първата, втората и третата мярка с вътрешния пазар. Тези мерки ще гарантират наред с друго, че не се облагодетелстват неоснователно трети страни от допълнителната държавна помощ, предоставена на Reverta и Citadele.

(71) За тази цел Латвия се ангажира да засили предишните ангажименти за споделяне на тежестта чрез рекапитализиране чрез вътрешни източници на предишните мажоритарни акционери на Parex banka, техните филиали и другите кредитори („заварените подчинени кредитори“), които са предоставили подчинени заеми („заварени подчинени заеми“).

(72) Reverta е надхвърлила сумите на ликвидност, разрешени от окончателното решение за Parex, отчасти поради плащането на лихвата по заварените подчинените заеми. Ако Reverta не беше платила тези лихви или ако заварените подчинени заеми бяха обезценени веднага след окончателното решение за Parex, на Латвия може би нямаше да се наложи да прилага първата, втората и третата мярка, доколкото те действително са били предприети.

(73) В светлината на изложеното по-горе Латвия предлага да изясни и да засили ангажиментите си по отношение на главницата и лихвите, дължими по отношение на заварените подчинени заеми, както следва:

а) Citadele и Reverta (по-рано Parex banka), както и техните дъщерни предприятия, няма да плащат лихви, дивиденти или купони по съществуващите капиталови инструменти (в това число привилегировани акции, акции B и инструменти от първа и втора група, втори ред) (дължими или начислени), нито ще упражняват права на кол опция по отношение на същите, на притежателите на подчинени дългове или акции, които не са латвийската държава или ЕБВР, докато и освен ако държавната помощ за Reverta и/или Citadele бъде напълно изплатена и ако не съществува правно задължение да го правят. Доколкото съществуват такива правни задължения, Латвия се заема да ги премахне възможно най-скоро (и при всяко положение не по-късно от 30 април 2015 г.).

б) Латвия също така се ангажира да изплати всички неизплатени дългове (главници) от заварените подчинени заеми (освен ако и докато всички държавни помощи за Reverta/Citadele бъдат напълно изплатени), които ще бъдат:

i) предмет на обвързваща заповед за това, че никакви плащания по заварените подчинени заеми не са изискуеми и дължими; или

ii) преобразувани в капитал от първи ред без право на глас; или

iii) обезценени;

до степента, необходима за покриване на отрицателната нетна стойност на активите на Reverta, и при наличие на правно основание.

в) Латвия ще предприеме всички необходими мерки, за да гарантира, че всички законови разпоредби, необходими, за да се спазят горепосочените ангажименти, са въведени до 30 април 2015 г. най-късно.

5.6. **Реакция на Латвия на мненията на трети страни**

(74) На 6 юни 2014 г. Латвия представи отговора си по отношение на мненията на трети страни, получени от Комисията. Латвия заявява, че твърденията, съдържащи се в коментарите, са неоснователни и нямат отношение към решението за откриване на процедурата. Латвия отхвърля твърденията на третата страна и изисква те да не бъдат взети предвид от Комисията.

6. **ОЦЕНКА**

6.1. **Наличие на държавна помощ вследствие на новите мерки**

(75) В съответствие с член 107, параграф 1 от Договора всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез държавни ресурси под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на определени стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар.

(76) Квалифицирането на дадена мярка като държавна помощ изисква кумулативно да бъдат изпълнени следните условия: а) мярката трябва да бъде финансирана чрез държавни ресурси; б) тя трябва да предоставя селективно предимство, което може да постави в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки; в) мярката трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията и да има потенциал да засегне търговията между държавите членки.

6.1.1. *Първата мярка*

(77) Това, че предоставянето на подчинени заеми на Parex banka от страна на Латвия е включвало държавна помощ, е установено в първото решение за оздравяване, когато Комисията одобри емитирането на подчинен дълг с петгодишен срок като съвместима мярка за помощ. Комисията тогава реши, че инвеститор в условията на пазарна икономика не би предоставил подчинен дълг с петгодишен срок ([25]).

(78) Подчинените заеми, които действително са били отпуснати от Латвия в полза на Parex banka, са били идентични с мярка, която е била одобрена от Комисията, с изключение на факта, че те имат по-продължителен срок до падежа, което създава допълнително предимство за Parex banka.

(79) Подчинен дълг със 7-годишен срок би осигурил на заемополучателя по-голямо предимство от подчинен дълг с 5-годишен срок, тъй като рискът за инвеститора на дадена инвестиция се увеличава, когато срокът на инвестицията бъде удължен. Ако подчиненият дълг със 7-годишен срок беше предоставен, щеше да бъде още по-малко вероятно инвеститор в условията на пазарна икономика да предостави подчинен дълг с тези удължени срокове, отколкото за срок от пет години. По тази причина по-дългият срок на подчинения дълг представлява допълнително предимство за Parex banka в сравнение с формата на подчинения дълг, който е бил одобрен в рамките на решението за оздравяване и окончателното решение за Parex. Тъй като всички други изисквания за наличие на държавна помощ вече са установени в първото решение за оздравяване, първата мярка представлява допълнителна държавна помощ.

6.1.2. *Втората мярка*

(80) На 27 юни 2013 г. Латвия предостави допълнително 18-месечно удължаване на срока на подчинените заеми в размер на 37 млн. LVL за Citadele (от общо 45 млн. LVL, държани от Латвия по това време).

(81) В решението за откриване на процедурата при липса на други аргументи Комисията е преценила, че подобно удължаване на срока не би било предоставено от инвеститор в условията на пазарна икономика, тъй като създава допълнителни рискове в сравнение с по-рано съществуващите форми на подчинените заеми. Поради това Комисията счете, че по-дългият срок на подчинения дълг представлява допълнително предимство, предоставено от държавата на Citadele, спрямо формата на подчинения дълг, която бе одобрена в рамките на решението за оздравяване и окончателното решение за Parex, и следователно е допълнителна помощ.

(82) Латвия заяви, че пазарен инвеститор рационално би решил да предприеме конкретни мерки за поддържане на капиталова адекватност на банката, за да запази стойността на своята инвестиция. Поради това тя твърди по същество, че втората мярка не предоставя предимство на Citadele, тъй като предоставянето на допълнителна подкрепа е в съответствие с принципа за оператор в условията на пазарна икономика.

(83) Комисията не оспорва, че принципът за оператор в условията на пазарна икономика е приложим към сделка като втората мярка. Въпреки това тя припомня, че съдилищата на Съюза са посочили, че ако държава членка ползва този тест по време на административна процедура, тя трябва, когато има съмнения, да установи еднозначно и въз основа на обективни и проверими доказателства, че прилаганата мярка ще бъде приписана на държавата,

([25]) Съображение 40 от първото решение за оздравяване.

действаща като акционер, и че в това отношение могат да се изискват доказателства, че решението се основава на икономически оценки, съпоставими с онези, които в дадените обстоятелства рационалният частен инвеститор в положение, възможно най-близко до това на държавата членка, би направил, преди да извърши инвестицията, за да определи своята бъдеща доходност ([26]).

(84) При това положение Комисията счита, че твърдението на Латвия, че е действала в съответствие с принципа на оператора в условията на пазарна икономика, не е обосновано с подходящи доводи и подробен анализ.

(85) На първо място, не са представени никакви доказателства на Комисията, че Латвия е извършила оценка на стойността на своята инвестиция в Citadele едновременно с решението си да приложи втората мярка. Пазарен инвеститор, действащ в качеството си на акционер, би оценил стойността на Citadele, за да определи настоящата стойност на своите инвестиции в тази банка преди (и без) и след изпълнението на втората мярка и би сравнил тези две стойности. Комисията счита, че един целящ печалба пазарен инвеститор би започнал с определяне на настоящата стойност на своите инвестиции в банката и след това би проверил дали сегашната стойност на тази инвестиция ще бъде защитена от допълнителното удължаване на сроковете на подчинените заеми. Ако резултатът от този преглед показва, че стойността е можело да бъде защитена или дори увеличена, тогава като втора стъпка целящият печалба пазарен инвеститор би сравнил алтернативните разходи за защита (или дори увеличаване) на стойността и разликата в стойността.

(86) Ако Латвия беше извършила такъв анализ, тя трябваше да докаже, че предоставянето на удължен срок е ефективна мярка поне за запазване на стойността на инвестицията и след това трябваше да докаже, че алтернативните разходи за предоставянето на такава мярка са по-ниски от увеличението на стойността. Само ако алтернативните разходи за предоставяне на допълнителен срок до падежа са по-малки от запазването на стойността в резултат на втората мярка, Комисията може да приеме, че Латвия е действала в съответствие с принципа за оператор в условията на пазарна икономика. Латвия обаче не е представила нито валидна оценка за стойността на инвестицията, нито анализ, доказващ, че алтернативните разходи за предоставяне на допълнителен срок до падежа са по-ниски от запазването на стойността, произтичаща от прилагането на втората мярка.

(87) По тази причина Комисията счита, че втората мярка не може да се счита, че е в съответствие с поведението на пазарен оператор, поставен в сходно положение с това на Латвия през юни 2013 г.

(88) На второ място и при всички случаи, установените принципи за прилагане на принципа за оператор в условията на пазарна икономика изискват сравнението с поведението на рационален частен инвеститор да се прави в ситуация, която е възможно най-близка до тази на държавата членка ([27]). Следователно при оценяването на стойността на своята инвестиция в Citadele Латвия следва да е взела предвид ангажиментите, записани в окончателното решение за Parex, свързани с продажбата на Citadele. През юни 2013 г., когато втората мярка е приведена в действие, тези ангажименти включват задълженията за продажба на Citadele до 31 декември 2014 г. и още за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele (тъй като дейността по управлението на благосъстоянието трябваше да бъде продадена отделно, ако не бъде продадена от 30 юни 2013 г.). Като се има предвид, че на 27 юни 2013 г., когато е било предоставено удължаването на срока, не е бил намерен купувач за дейността по управлението на благосъстоянието, един частен инвеститор би стигнал до извода, че е невъзможно да се продаде дейността по управлението на благосъстоянието заедно със Citadele в срок до 30 юни 2013 г., определен в окончателното решение за Parex, и следователно двете дружества трябва да бъдат продадени поотделно.

(89) Освен това, един частен акционер в банката в положение, което е възможно най-близко до това на държавата членка, не би имал никакви основания да приеме, че спазването на тези ангажименти би било отменено или отложено, тъй като такива изменения са предмет на одобрение от страна на Комисията. Поради това при определяне на стойността на инвестицията през юни 2013 г. не е можело да се очаква, че тези задължения ще бъдат невалидни, както не е можело да се очаква, че Комисията ще одобри всяко изменение на което и да е задължение преди срока, в рамките на който Латвия се е ангажирала да ги изпълни.

(90) В резултат на това, с цел да се вземе решение дали да се предостави или не удължен срок до падежа, параметрите за оценяване на стойността на инвестициите на Латвия в Citadele през юни 2013 г. трябва да включват ангажиментите, които са записани в окончателното решение за Parex. Латвия не успя да докаже, че е взела предвид всички тези параметри или че стойността на нейната инвестиция в дадения момент, която би се получила от вземането под внимание на тези параметри, е по-голяма от алтернативната цена на удължаването на срока до

([26]) Решение по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI: EC: C: 2012:318, точки 82 и 84.
([27]) Вж. в този смисъл точка 20 от Решение по дело *Италия/Комисията*, 303/88, ECLI: EC: C: 1991:136.

падежа. По тази причина Комисията счита, че и втората мярка не може да се счита, че е в съответствие с поведението на пазарен оператор, поставен в сходно положение с това на Латвия през юни 2013 г.

(91) На трето място, дори да се предположи, че Латвия е направила достатъчно подробен анализ на втората мярка като средство за запазване на стойността на инвестицията ѝ в Citadele през юни 2013 г., и дори ако беше отчела в този анализ ограниченията, които оператор в условията на пазарна икономика би взел предвид, произтичащи от предстоящата продажба на Citadele и отделната продажба на дейността по управлението на благосъстоянието, твърденията на Латвия по отношение на разходите за втората мярка и по отношение на стойността на инвестицията в Citadele, която според Латвия ще се запази с тази мярка, не са приемливи.

(92) От една страна, Латвия твърди, че втората мярка не включва никакви разходи за държавата, но това твърдение не е подкрепено от никакви допълнителни подробности или доказателства по отношение на оценката на разходите, извършени от Латвия към момента на предоставяне на втората мярка. Такъв анализ на алтернативните разходи и всички други видове разходи, свързани с втората мярка, би бил предварително условие за един частен инвеститор, за да вземе рационално решение дали да удължи срока на подчинения заем. Липсата на оценка на разходите води Комисията до заключението, че един частен инвеститор не би бил в състояние да оцени целесъобразността на втората мярка от гледна точка на максимизирането на печалбата.

(93) От друга страна, Латвия твърди, че втората мярка запазва стойността на инвестицията на Латвия в Citadele, но това твърдение не се потвърждава от характеристиките на инвестицията в Citadele, притежавана от държавата членка от юни 2013 г. Комисията отбелязва, че за целящия печалба инвеститор текущата стойност на инвестицията зависи от перспективата за бъдещи потоци от доходи от тази инвестиция (под формата например на дивиденти) в комбинация с капиталовата стойност на тази инвестиция към този момент във времето (която може да бъде извлечена например от цената, която купувачът ще плати за акционерната инвестиция към този момент или от сконтираната стойност на цената, която купувачът би платил за акционерната инвестиция в бъдещето). Всички индекси на разположение на Комисията сочат, че стойността на инвестициите на Латвия в Citadele през юни 2013 г. е била ниска, ако изобщо е била положителна.

(94) Що се отнася до възможните бъдещи потоци от доходи от инвестиции на Латвия в Citadele, не бяха предоставени доказателства, че през юни 2013 г. акционерите са можели да очакват някакви дивиденти от Citadele в обозримо бъдеще. Всяка оценка от частен акционер на банката в положение, възможно най-близко до това на държавата членка, на очакваните приходи от разпределянето на дивиденти би било свързано със задължението за продажба на Citadele до 31 декември 2014 г. Освен това проучването, описано в съображение 61, установи, че дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele би станала губеща — заключение, което намали допълнително перспективата за печалба от разпределянето на дивиденти, като се има предвид, че от 27 юни 2013 г. оператор в условията на пазарна икономика би трябвало да приеме, че Citadele и дейността по управлението на благосъстоянието ще бъдат продадени поотделно.

(95) Когато беше предоставено удължаване на погасителния срок, нямаше доказателства, че Citadele ще може (като се имат предвид неговите очаквани печалби и съотношение на капитала) да разпредели дивиденти преди 31 декември 2014 г., тъй като съотношението на капитала от 10,3 %, планирано да се достигне до 31 декември 2013 г., едва надвишава изискваното минимално съотношение на капитала от 10 % и е далеч под […] %, препоръчани от FCMC за справяне със съществуващите и потенциалните рискове за Citadele. Следователно един частен инвеститор би взел предвид, че от юни 2013 г. има малка вероятност акционерите да получат някакво разпределение на дивиденти от Citadele в обозримо бъдеще.

(96) Що се отнася до капиталовата стойност на инвестициите на Латвия в Citadele през юни 2013 г., проучването, представено от латвийските органи, описано в съображение 61 и което бе изготвено през февруари 2013 г., показва, че Citadele би била засегната неблагоприятно от отделната продажба на дейността по управлението на благосъстоянието. Един частен инвеститор в положение, което е възможно най-близко до това на Латвия през юни 2013 г., би взел предвид факта, че около четири месеца по-рано независим експерт е установил, че продажната стойност на Citadele без дейността по управлението на благосъстоянието ще бъде по-ниска отколкото комбинираната цена на двата субекта. В резултат на това частният инвеститор би имал нужда от убедителни причини по отношение на оптимизиране на възвръщаемостта, коригирана спрямо риска, за да предприеме допълнителни рискове чрез предоставяне на удължаване на сроковете на подчинените заеми. Въпреки това Латвия не е предоставила доказателства за такива наложителни причини за оператор в условията на пазарна икономика да поеме тези допълнителни рискове по това време. Дори удължаването на срока да беше предоставено, няма

доказателства, че Citadele без дейността по управлението на благосъстоянието може да бъде продадена за […], което кара Комисията да заключи, че през юни 2013 г. Латвия не е […] в инвестицията си да бъде запазена, която е била […] за предоставянето на втората мярка.

(97) Тези допълнителни причини също карат Комисията да смята, че втората мярка не може да се счита, че е в съответствие с поведението на пазарен оператор, поставен в сходно положение с това на Латвия през юни 2013 г.

(98) На четвърто и последно място, Комисията също така отбелязва, че ЕБВР, която през юни 2013 г. е единственият друг акционер на Citadele освен латвийската държава, не е удължила срока на своя непогасен подчинен заем за Citadele и че Латвия никога не се е обръщала към ЕБВР, за да обсъдят участието на ЕБВР във втората мярка, както е обяснено в съображения 46—48. Тази липса на всякакъв опит за обсъждане на споделянето на тежестта на разходите за втората мярка, ако тази мярка е трябвало да бъде средство за запазване на стойността на инвестициите в Citadele, е допълнителен признак, че втората мярка не е в съответствие с изискванията на принципа за оператор в условията на пазарна икономика.

(99) В това отношение на първо място Комисията припомня, че според писмото от FCMC Citadele е разполагала с десет месеца (от 1 март до 31 декември 2013 г.), за да спази новия коефициент на капиталова адекватност. В този контекст Комисията счита, че повечето акционери биха използвали целия период от десет месеца за намиране на подходящо решение за посрещане на новите капиталови изисквания, което свежда до минимум техните разходи. Аргументът на Латвия относно улесняването на продажбата на Citadele не обяснява защо втората мярка е приета без допитване до миноритарните акционери на Citadele в срок от четири месеца от писмото на FCMC, вместо да се използва по-пълно периодът от десет месеца.

(100) Освен това, дори ако участието на ЕБВР в удължаването на срока би предполагало мярка с характеристики, различни от тези на втората мярка, Латвия не предоставя никакви доказателства, че тази различна мярка, в която участва и ЕБВР, би била по-малко ефикасна от втората мярка, или че би струвала повече на мажоритарния акционер в сравнение с разходите за втората мярка.

(101) Що се отнася до аргумента на Латвия, че удължаването от ЕБВР на срока на нейния подчинен заем би довело до допълнителна тежест в момента на продажбата на Citadele, латвийските органи не са представили никакви доказателства, че такова удължаване действително би създало такива допълнителни разходи. Не съществува специално проучване на разходите за продажбата на Citadele след втората мярка в сравнение с разходите за хипотетичната продажбата на Citadele след удължаване на срока, в което ЕБВР участва, за да се обоснове твърдението на Латвия, че би имало допълнителни тежести. Комисията счита, че всеки частен оператор, който обмисля начини за запазване на стойността на инвестицията си в Citadele, поне би могъл да посочи актуална оценка на евентуалните алтернативни разходи, при последваща продажба, в случай че миноритарният акционер в Citadele удължи срока на своите подчинени заеми в тази банка.

(102) На последно място, както бе отбелязано в съображение 48, буква в), Латвия обяснява, че счита, че ЕБВР би била склонна да удължи срока на заемите си за Citadele. При това положение дори ако участието на ЕБВР би довело до по-голяма сложност, Комисията счита, че частен мажоритарен акционер, който обмисля удължаване на срока на собствения си съществуващ подчинен дълг в полза на Citadele, най-малко би се обърнал към миноритарния акционер, който също е притежател на подчинен дълг в Citadele, за да установи дали последният i) би поел част от разходите за допълнителна помощ за Citadele чрез удължаване на срока на собствените си заеми или ii) би сключил алтернативна договореност пряко с мажоритарния акционер, за да подкрепи разходите за втората мярка на мажоритарния акционер. В рамките на прилагане на принципа за оператор в условията на пазарна икономика Комисията не може да приеме, че мажоритарен акционер в дружество би приел всички разходи за защита на стойността на всички инвестиции в това дружество и по този начин би защитил стойността на инвестицията на миноритарния акционер, без дори да се допита до последния, за да потърси принос от него.

(103) С оглед на всеки от тези фактори липсата на допитване до ЕБВР в периода между 1 март 2013 г. и 27 юни 2013 г. е още едно доказателство, че втората мярка не е била проведена в съответствие с изискванията на принципа за оператор в условията на пазарна икономика.

(104) За всяка една от четирите причини, посочени в съображения 85—103, не беше доказано недвусмислено и въз основа на обективни и проверими доказателства, че втората мярка следва да бъде приписана на държава членка, действаща като частен акционер. При тези обстоятелства Комисията не може да приеме, че Citadele би могла, при обстоятелства, които съответстват на обичайните пазарни условия, да получи същите предимства като тези, които са ѝ били предоставени чрез държавни ресурси под формата на втората мярка.

(105) Латвия е изпълнила втората мярка за Citadele, която е и ще бъде активна на пазарите, открити за международна конкуренция. Следователно всяко предимство от държавните ресурси би повлияло на конкуренцията в банковия сектор и би оказало въздействие върху търговията вътре в Съюза. Освен това тази мярка е селективна, тъй като е от полза единствено за Citadele. Тя е финансирана чрез държавни ресурси. През юни 2013 г., както е обяснено от Латвия в съображение 45, оператор в условията на пазарна икономика не би предоставил мярка, подобна на втората мярка, при съпоставими условия. Поради това Комисията потвърждава своята по-ранна предварителна оценка от решението за откриване на процедурата, че втората мярка представлява допълнителна държавна помощ.

6.1.3. *Третата мярка*

(106) По отношение на подкрепата за ликвидността, предоставена на Reverta, тя е била първоначално одобрена като част от съвместими мерки за държавна помощ, одобрени с първото решение за оздравяване, под формата на държавни депозити. По това време Комисията отбеляза, че Parex banka е имала недостиг на ликвидни обезпечения и че Латвия е депозирала средствата, предвид нуждите от ликвидност на банката, когато никой пазарен инвеститор не е бил готов да предостави ликвидност с оглед на нестабилното положение на Parex banka ([28]).

(107) След окончателното решение за Parex (и разделянето на „добра“ и „лоша“ банка) помощта за осигуряване на ликвидност впоследствие беше прехвърлена на Citadele и Reverta. Citadele вече е изплатила изцяло своя дял от подкрепата за ликвидността. От Reverta е било изискано да ограничи размера на подкрепата за ликвидността, която е получила, както е посочено в съображение 19, буква в). Въпреки това размерът на подкрепата за ликвидността, действително предоставена на Reverta, надхвърля дори нивата, предвидени за най-лошия сценарий, одобрен в окончателното решение за Parex. Тази допълнителна подкрепа за ликвидността предоставя допълнително предимство за Reverta в сравнение с помощта, одобрена с решението за оздравяване и окончателното решение за Parex. Латвия не е твърдяла, че е действала като пазарен кредитор при предоставянето на такава ликвидност, нито е представила елементи, които да позволят на Комисията да заключи, че Reverta би могла при обстоятелства, които съответстват на обичайните пазарни условия, да получи същите предимства като тези, които са ѝ били предоставени чрез държавни ресурси под формата на третата мярка. Никоя от останалите характеристики на подкрепата за ликвидността, освен количеството ѝ, не е била изменена и затова Комисията стига до заключението, че мярката представлява държавна помощ.

(108) Въз основа на съображения 106 и 107, тъй като увеличената подкрепа за ликвидността очевидно представлява допълнително предимство в сравнение с одобрените мерки за помощ, следователно тя представлява допълнителна помощ (тъй като всички други критерии по член 107, параграф 1 от Договора са все още в сила).

6.2. **Правно основание за съвместимостта на новата допълнителна помощ**

(109) Член 107, параграф 3, буква б) от Договора оправомощава Комисията да определи, че дадена помощ е съвместима с вътрешния пазар, ако цели „преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава членка“.

(110) Предвид системното значение на Parex banka (която беше водеща банка в Латвия) и значимостта на нейните дейности по предоставяне на заеми за икономиката на Латвия към момента на одобряването на мерките за помощ Комисията прие, че неспособността да се преодолеят затрудненията на банката би довело до сериозни последици за икономиката на Латвия.

(111) В решението за оздравяване и окончателното решение за Parex мерките за помощ, одобрени за Parex banka, бяха оценени съгласно член 107, параграф 3, буква б) от Договора, както и въз основа на съобщенията ([29]), приети в контекста на финансовата криза, които са били в сила по времето, когато е отпусната помощта.

([28]) Съображение 41 от първото решение за оздравяване.

([29]) Съобщение на Комисията — Прилагане на правилата за държавна помощ към мерки, взети във връзка с финансовите институции в контекста на настоящата световна финансова криза („Съобщение относно банковия сектор от 2008 г.“) (ОВ C 270, 25.10.2008 г., стр. 8); Съобщение на Комисията — Рекапитализация на финансовите институции в условията на настоящата финансова криза: ограничаване на помощта до необходимите минимални равнища и предпазни мерки срещу излишното нарушаване на конкуренцията, („Съобщение относно рекапитализацията“) (ОВ C 10, 15.1.2009 г., стр. 2); Съобщение на Комисията относно обработването на обезценените активи в банковия сектор на Общността („Съобщение относно обезценените активи“) (ОВ C 72, 26.3.2009 г., стр. 1); и Съобщение относно връщане на жизнеспособността и оценка на мерките за преструктуриране във финансовия сектор според правилата за държавна помощ в настоящата криза („Съобщението относно преструктурирането“) (ОВ C 195, 19.8.2009 г., стр. 9).

(112) Комисията счита, че същото правно основание се прилага за допълнителната помощ, отпусната чрез първата и втората мярка, въз основа на графика за тяхното изпълнение и техните сходни характеристики с одобрените мерки за помощ.

(113) Що се отнася до третата мярка, оценката на Комисията на съвместимостта трябва да се извърши въз основа на актуализираните критерии, изложени в Съобщението относно банковия сектор от 2013 г. ([30]). Всяка помощ, изцяло или частично предоставена без разрешение от Комисията (и следователно в нарушение на член 108, параграф 3 на Договора) след публикуването в *Официален вестник на Европейския съюз* на Съобщението относно банковия сектор от 2013 г., трябва да бъде разгледана въз основа на това съобщение. Тъй като третата мярка е била прилагана непрекъснато от 2011 г. до настоящия момент, може да се заключи, че помощта е била частично отпусната след 1 август 2013 г., датата на публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз* на Съобщението относно банковия сектор от 2013 г.

6.3. **Съвместимост на помощта с вътрешния пазар**

6.3.1. *По отношение на първата мярка*

(114) Подчиненият заем, предоставена от Латвия на Parex banka, от датата на емитиране (22 май 2009 г.) е със срок от седем години (т.е. до 21 май 2016 г.), като по този начин се надвишава максималният петгодишен срок, който е посочен в първото решение за оздравяване и е потвърден в окончателното решение за Parex. За тази мярка не беше отправено уведомление до Комисията.

(115) По отношение на тази допълнителна мярка за помощ, предоставена чрез по-дълъг срок на погасяване на подчинените заеми от този в условията на решенията, Комисията има съмнения, че се поддържа до необходимия минимум и поради това не може да заключи, че всички критерии за съвместимост са изпълнени.

(116) В решението за откриване на процедурата Комисията припомня, че подчиненият заем, одобрен за Parex banka с петгодишен срок, е бил оценен в решението за оздравяване като мярка, ограничена до необходимия минимум като размер и срок до падежа. Въз основа на това заключение 5-годишният подчинен заем е бил квалифициран като съвместим в решението за оздравяване и окончателното решение за Parex.

(117) Въз основа на доводите, представени в рамките на решението за оздравяване и окончателното решение за Parex, и при липсата на нови аргументи, Комисията изрази съмнения относно съвместимостта на удължения срок на подчинените заеми, емитирани със срок от седем години вместо пет години, както е първоначално одобрено.

(118) С оглед на новите аргументи, представени от Латвия след решението за откриване и посочени в раздел 5.1, Комисията е в състояние да направи повторна оценка, ако подчинените заеми със 7-годишен срок, предоставени от Латвия на Parex banka, отговарят на изискването за съвместимост на държавна помощ, ограничена до необходимия минимум.

(119) В съответствие със Съобщението относно банковия сектор от 2008 г. мярката за помощ трябва, по своя размер и форма, да е необходима за постигане на преследваната цел. Това означава, че вливането на капитал трябва да бъде в минималния необходим размер за постигане на целта. Целта на предоставянето на подчинен заем, квалифициран като капитал от втори ред) на Parex banka беше да се даде възможност на Parex banka да продължи да отговаря на коефициента на капиталова адекватност, и да се гарантира, че тя ще бъде капитализирана в достатъчна степен, така че по-добре да издържи на потенциални загуби, за да се избегне сериозно сътресение в икономиката на Латвия.

(120) В първото решение за оздравяване минималните изисквания, за да могат подчинените заеми да бъдат допустими като капитал от втори ред на Parex banka, взети предвид от Комисията, се основават на приложимото латвийско законодателство, представено от Латвия ([31]). Следователно беше установено, че минималният срок до падежа, за да може подчиненият заем да се класифицират като капитал от втори ред, е пет години. Тази оценка не е била изменяна от последващите решения.

(121) Като преразгледа допълнителната информация, предоставена от Латвия и отразена в съображения 30—39, Комисията признава, че допълнителните ограничения променят изискваните характеристики на подчинените заеми, така че да се определят изцяло като капитал от втори ред до 2010 г.

([30]) Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 август 2013 г. на правилата за държавните помощи към мерките за подкрепа на банки в контекста на финансовата криза („Съобщение относно банковия сектор“) (ОВ C 216, 30.7.2013 г., стр. 1).

([31]) Съображение 55 от първото решение за оздравяване.

(122) По-специално, Комисията отбелязва, че въздействието на критериите от рамката Базел II върху размера на подчинените заеми, получени от Parex banka през 2009 г., които са допустими като капитал от втори ред, представлява основен елемент за определянето на минималния първоначален срок на подчинените заеми. Правилното разглеждане на амортизационния коефициент по Базел II е било необходимо за постигането на крайната цел на мярката за помощ, а именно да се гарантира достатъчна степен на капитализация на Parex banka и да се избегнат сериозни смущения в икономиката на Латвия към момента на предоставяне на първоначалния подчинен заем.

(123) Комисията счита, че ако предположенията и предвижданията, представени от Латвия в момента на решението за оздравяване, са отразявали адекватно и напълно амортизацията на подчинения дълг по силата на правилата от Базел II, както е отразено в съображение 37, те щяха да доведат до различна оценка на сроковете на подчинените заеми, с извода, че необходимият минимум е седем години, а не пет години.

(124) Комисията припомня също, че оценката на съвместимостта на помощите в третото решение за оздравяване се основава, наред с друго, на ангажимента на латвийските органи, че ще продадат своите акции в Parex banka във възможно най-кратък срок, но не по-късно от три години след като първите оздравителни мерки бяха предоставени на Parex banka ([32]), т.е. не по-късно от 2011 г.

(125) В светлината на тези обстоятелства Комисията счита, че определянето на първоначалния срок на седем години може да се счита за необходимия минимум, така че подчинените заеми, предоставени от Латвия, да се определят изцяло като капитал от втори ред и да се гарантира, че Parex banka е постигнал целта за капиталова адекватност, с оглед на запазването на стабилността на латвийската банков система, както и спазването на ангажимента за продажба на банката.

6.3.2. *Относно удължаването на срока до падежа на подчинените заеми, за което не е изпратено уведомление (втората мярка)*

(126) В решението за откриване на процедурата Комисията изрази съмнения, че допълнителната помощ, произтичаща от 18-месечното удължаване на падежите на подчинените заеми, може да се счита за съвместима, тъй като съществуващата оценка беше, че петгодишният срок на подчинения дълг, е това, което осигурява ограничаване до необходимия минимум, и не бяха представени нови доводи за обосновка на съвместимостта.

(127) С оглед на информацията, представена от Латвия след решението за откриване на процедурата, Комисията отбелязва, че са настъпили регулаторни промени през 2013 г. ([33]), които се отнасят до минималните капиталови изисквания.

(128) В това отношение на Комисията беше представено писмо от 1 март 2013 г. от FCMC до Citadele. Писмото представлява реакция от страна на банковия регулатор на вътрешен доклад за оценка на капиталовата адекватност, който Citadele е представила на FCMC по отношение на финансовото си състояние към 30 юни 2012 г.

(129) В писмото от 1 март 2013 г. първо се обръща внимание на факта, че според политиката на FCMC всички банки трябва да поддържат коефициент на капиталова адекватност, надвишаващ 10 %. След това в писмото ясно се заявява, че „ако коефициентът на капиталова адекватност на банка и консолидирана група падне под 10 %, банката и консолидираната група се считат за недостатъчно капитализирани и FCMC може да наложи коригиращи мерки, например ограничаване на операциите на банката“. В случая на Citadele и консолидираната ѝ група в писмото се уточнява също, че за да се обхванат съществуващите и потенциалните рискове, произтичащи от операциите на Citadele, до края на 2013 г. съотношението на капиталовата адекватност на групата трябва да достигне до […] %.

(130) Въз основа на това писмо Комисията приема, че Citadele е трябвало да има капиталова адекватност най-малко над 10 % в края на 2013 г., с цел да продължи изцяло операциите си.

(131) Комисията припомня, че крайната цел за отпускане на държавна помощ под формата на подчинени заеми, както е определено в решение за оздравяване и окончателното решение за Parex, е да се гарантира достатъчна степен на капитализация на Citadele на Parex banka (след 2010 г.), за да се избегне сериозно сътресение в икономиката на Латвия.

([32]) Както е описано в съображение 21 от третото решение за оздравяване.
([33]) Описано в съображение 40.

(132) Поради това Комисията приема, че през юни 2013 г. Латвия е трябвало да предприеме корективни действия, за да се избегнат рисковете, които биха възникнали от неуспеха на Citadele да спази неочакваното увеличение на надзорните изисквания. За преодоляване на потенциалния недостиг на капитал спрямо новите изисквания, единствените възможни варианти биха били:

а) вливане на допълнителни средства — като капитала от първи и втори ред (напр. предоставяне на нови подчинени заеми);

б) удължаване на срока на съществуващите подчинени заеми, за да се промени техният амортизационен процент, както и да се даде възможност за по-голям процент от заемите да участват в капитала на банката.

(133) Таблица 2 отразява сравнителен сценарий между ситуации, при които всички други параметри са равни и срокът на подчинените заеми е удължен през 2013 г. (както беше направено чрез втората мярка) или се запазва при същите условия, при които заемите са били първоначално издадени. Въз основа на изчислението Комисията констатира, че запазването на сроковете на подчинените заеми би довело, като всички други фактори се смятат за равни, до неуспех за Citadele да постигне съотношение на капиталова адекватност от 10 % в края на 2013 г.

Таблица 2

Сравнение на равнището на капиталова адекватност със или без удължаване на погасителния срок:

Капиталова адекватност в %	31 декември 2013 г.
Финансови прогнози преди удължаването на срока с 18 месеца (изготвени през юни 2013 г.)	9,75
Действителни стойности към 31 декември 2013 г., включително удължаването на погасителния срок	10,30 ([1])
Проформа на действителната ситуация без удължаването на срока с 18 месеца	9,30

([1]) Информация, оповестена в годишния доклад на Citadele, стр. 75: http://west.citadele.lv/common/img/uploaded/doc/reports/annual_report_2013_en.pdf

(134) Предвид факта, че:

а) новите капиталови изисквания трябва да се изпълнят до 31 декември 2013 г.,

б) дейността по управлението на благосъстоянието трябва да бъде продадена до 31 декември 2013 г. и

в) обезценяването на подчинения дълг оказва пряко влияние върху капиталовото съотношение,

Комисията е съгласна, че втората мярка представлява ефективно и ефикасно решение с оглед на новите изискванията за капиталова адекватност за Citadele и че предоставената отсрочка е необходимият минимум за постигането на тази цел. Това решение не налага трансфер на нови парични средства (въпреки че изисква от Латвия да се въздържа от събиране на средства, които иначе биха били дължими), като отговаря на надзорното искане, основано на необходимостта от запазване на финансовата стабилност.

(135) Комисията също така положително отбелязва, че към 31 декември 2013 г. коефициентът на капиталова адекватност на Citadele е бил малко над минималното изискване от 10 % ([34]), което потвърждава становището ѝ, че 18-месечното удължаване на този срок е било ограничено до необходимия минимум.

6.3.3. *По отношение на ликвидната подкрепа, предоставена на Reverta, за която не е изпратено уведомление (трета мярка)*

(136) От 2011 г. Латвия е предоставила на Reverta подкрепа за ликвидността, превишаваща максималните граници, одобрени от Комисията в окончателното решение за Parex за базов сценарий и за най-лош възможен сценарий. Тези ограничения са припомнени в таблица 3 ([35]). Действителните размери на ликвидна подкрепа, от която се е ползвала Reverta (съобщени от Латвия в преработения план за преструктуриране, представен през януари 2014 г.), както е посочено в таблица 4, непрекъснато са превишавали размерите, постановени в окончателното решение за Parex:

([34]) Вж. таблица 2.
([35]) Тази информация е включена в таблица 6 от окончателното решение за Parex.

Таблица 3

Тавани за ликвидността на Reverta, отразени в окончателното решение за Parex:

млн. LVL	1.8.2010 г.	31.12.2010 г.	31.12.2011 г.	31.12.2012 г.	31.12.2013 г.
Базов сценарий	458	446	419	349	315
Оптимистичен сценарий	458	446	419	356	322
Песимистичен сценарий	458	446	419	344	307

Таблица 4

Действителни размери на средствата за ликвидност, от които се е възползвала Reverta

млн. LVL	1.8.2010 г.	31.12.2010 г.	31.12.2011 г.	31.12.2012 г.	31.12.2013 г.
Излишък от подкрепа за ликвидност	446	446	428	385	363

(137) Подкрепата за ликвидността, първоначално предоставена на Reverta, е била одобрена като част от съвместими мерки за държавна помощ, обхванати от първото решение за оздравяване, под формата на държавни депозити.

(138) След окончателното решение за Parex (и разделянето на Parex banka на „добра“ и „лоша“ банка) помощта за осигуряване на ликвидност впоследствие е била прехвърлена към Citadele и Reverta. Citadele вече е върнала изцяло своя дял от подкрепата на ликвидността, докато Reverta трябваше да ограничи размера на подкрепата на ликвидността, която е получила. Въпреки това, сумата на финансовата подкрепа, действително предоставена на Reverta, надвишава всички равнища, одобрени в рамките на окончателното решение за Parex.

(139) Оценката на плана за преструктуриране в окончателното решение за Parex се базира на допускания, представени по това време по отношение на очакваните входящи потоци на ликвидни средства в Reverta, които биха дали възможност тя да започне да връща помощта за ликвидността, предоставена ѝ под формата на държавни депозити, до нивата, предварително определени в окончателното решение за Parex ([36]).

(140) Сумите, които се очаква да останат неплатени, както е описано в окончателното решение за Parex, варират в диапазона от [0-100] млн. LVL (базов сценарий) до [100-200] млн. LVL (песимистичен сценарий). Въпреки това според последните прогнози за паричните потоци, представени от Латвия, предоставената подкрепа за ликвидността е планирана да превишава ограничението, определено в окончателното решение за Parex до 2017 г., както е отразено в таблица 5:

Таблица 5

Надплатени суми за ликвидност за Reverta спрямо плана за преструктуриране от 2010 г.

млн. LVL	31.12.14	31.12.15	31.12.16	31.12.17
Песимистичен сценарий (първоначален план за преструктуриране)	[250-300]	[250-300]	[200-250]	[150-200]
Очаквана подкрепа за ликвидността (актуализация от 2014 г.)	[300-350]	[250-300]	[250-300]	[250-300]
Разлика	[…]	[…]	[…]	[…]

([36]) Съображение 55 от окончателното решение за Parex.

(141) Комисията разбира, че поради следните трудности:

а) по-ниско качество на активите и по-ниска стойност в сравнение с това, което е било предвидено в плана за преструктуриране, и

б) по-бавно възстановяване на обезпечението и съдебни спорове с длъжници,

е имало закъснение от две години при събирането на паричните средства (както е посочено в съображение 45) спрямо предвижданото по време на приемането на окончателното решение за Parex. Това забавяне наложи увеличаване на държавната подкрепа.

(142) Поради това допълнителната нужда от подкрепа за ликвидността бе предизвикана от влошаващото се финансово състояние на Reverta в сравнение с това, което е било очаквано в окончателното решение за Parex. Комисията отбелязва, че предоставената подкрепа на ликвидността постепенно е нараснала през последните години в съответствие с трудностите на Reverta при възстановяването на активи.

(143) Както е посочено в съображение 56, Латвия твърди, че тъй като само 49,5 млн. LVL за подкрепа за ликвидността от общо 118,7 млн. LVL са били преобразувани в капитал, останалата подкрепа за ликвидността в размер на 69,2 млн. LVL е довела до прекомерна подкрепа за ликвидността в почти еднакъв размер.

(144) Въпреки това, Комисията припомня, че, както е посочено в съображение 63, буква б) от окончателното решение за Parex, единствено държавните депозити могат да бъдат преобразувани в капитал. Ето защо Комисията счита, че ниското ниво на подкрепата за ликвидността, преобразувана в капитал, не води автоматично до прекомерна подкрепа за ликвидността.

(145) Комисията отбелязва още, че банковият лиценз на Reverta е бил оттеглен през 2011 г., с което е била избегната необходимостта да се преобразува в капитал допълнителна ликвидност за удовлетворяване на регулаторния коефициент на платежоспособност. По този начин Комисията признава, че прекратяването на капиталовите изисквания ([37]) е позволило на Латвия да предостави по-нисък размер на помощ за рекапитализация за Reverta от максималната сума на рекапитализация, одобрена посредством решенията.

(146) Въз основа на трудностите, с които се сблъсква Reverta при възстановяването на активи, и ограничения размер на капитализация, изискван след отнемане на банковия лиценз, Комисията заключава, че подкрепата за ликвидността, получена от Reverta, е била ограничена до минимума, необходим за доброто управление на процеса на ликвидация.

(147) Комисията също така заключава, че допълнителната подкрепа за ликвидността отговаря на изискването за споделяне на тежестта, определено в Съобщението относно банковия сектор от 2013 г. По-специално, Комисията отбелязва, че в съответствие с точка 77 от Съобщението относно банковия сектор от 2013 г. собственият капитал на бившите акционери на Parex banka е бил изцяло отписан и че Латвия се ангажирала да предотврати предоставянето на допълнителна помощ в полза на притежателите на подчинен дълг.

6.3.4. *По отношение на нарушението на задължението за продажба на дейността по управление на благосъстоянието на Citadele (четвъртата мярка)*

(148) Латвийските органи заявяват, че предвид сегашните трудни условия на пазара, Латвия не е успяла да намери купувачи за дейността по управление на благосъстоянието на Citadele в рамките на определения срок и няма да бъде в състояние да го направи дори в рамките на обозрим период от време.

(149) Латвийските органи напомнят, че продажбата на Citadele бе установена, наред с други ангажименти, като ключова мярка за отстраняване на нарушенията на конкуренцията, които мерките за помощ са предизвикали. Но като се има предвид влошаването на финансовото състояние на Citadele в сравнение с това, което е било предвидено в момента на окончателното решение за Parex, продажбата на Citadele може да не бъде постигната в рамките на предвидените срокове.

(150) Латвия твърди освен това, че комбинирането на продажбата на дейността по управление на благосъстоянието с продажбата на Citadele ще подобри пазарния интерес към Citadele и че удължаването на крайния срок за продажба е по-вероятно да позволи повторната приватизация на Citadele.

([37]) Както е обяснено в съображения 53—57.

(151) Комисията приема, че финансовото състояние на Citadele е по-лошо в сравнение с това, което се е очаквало да бъде в първоначалния план за преструктуриране. Тази оценка е потвърдена също от контролиращото доверено лице ([38]) и се отразява в показателите, посочени в таблица 6:

Таблица 6

Съпоставяне на основните финансови показатели в сравнение с плана за преструктуриране

	31.12.2013 г.	
	План за преструктуриране	Действителен
Оперативни разходи/общи приходи	[50-60]	57,0 %
Обезценяване/нетни заеми	[0-5]	2,0 %
Нетни приходи (загуби) в млн. LVL	[20-30]	10,8
Възвръщаемост на собствения капитал (ROE) %	[20-30]	8,1 %
Собствен капитал/общи активи	[5-10]	6,9 %
Коефициент на капиталова адекватност	[10-20]	11,7 %

Като се има предвид по-ниското ниво на рентабилност на Citadele в сравнение с първоначалния план за преструктуриране, Комисията разбира трудностите, свързани с продажбата на Citadele в рамките на строго определения график.

(152) Комисията припомня, че задължението за продажба на дейността по управление на благосъстоянието, наред с ангажимента за продажба на самата Citadele, беше включено в окончателното решение за Parex за ограничаване на нарушенията на конкуренцията, тъй като това дава възможност на конкурентите да предложат оферта за тези предприятия ([39]).

(153) Комисията отбелязва като положително, че след окончателното решение за Parex Citadele започна процес на продажба, за да тества пазарния интерес и също така назначи независим експерт за изготвяне на най-добрата стратегия за продажба, както е споменато в съображения 61 и 62, с което се опита на добра воля да спази посочените ангажименти.

(154) Комисията взема под внимание, че Латвия сега има за цел удължаване на крайния срок за приключване на продажбата на дейността по управлението на благосъстоянието в сравнение със сроковете, които се е ангажирала да спази през 2009 г. Латвия иска изменение на окончателното решение за Parex, за да се отложи първоначалният краен срок за продажбата на дейността по управлението на благосъстоянието, за да може да я продаде заедно с Citadele, въз основа на допълнителни ангажименти, посочени в съображения 64—68.

6.3.5. *Компенсаторни мерки за ограничаване на нарушенията на конкуренцията и подобряване на споделянето на тежестта*

(155) За да може Комисията да одобри изменения на окончателните си решения, промените трябва да се основават на нови задължения, които могат да се считат за равностойни на тези, които първоначално са предвидени ([40]). В този случай мерките за помощ ще продължат да бъдат съвместими с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от Договора само ако общият баланс на първоначалното решение остане незасегнат. С цел да се запази първоначалният баланс, изменените ангажименти не следва да оказва отрицателно въздействие върху жизнеспособността на получателя на помощта, като общият набор от поети ангажименти трябва да бъдат поне равностойни по отношение на споделянето на тежестта и компенсаторните мерки, като се отчитат изискванията на приложимите съобщения на Комисията.

([38]) Доклад на контролиращото доверено лице от 31 декември 2013 г., изпратен на 9 май 2014 г.
([39]) Съображение 152 от окончателното решение за Parex.
([40]) За други подобни решения вж. например SA. 29833 KBC — удължаване на крайния срок за продажба на някои активи от KBC и изменение на ангажиментите за преструктуриране (ОВ C 135, 9.5.2012 г., стр. 5); SA. 29833 KBC — ускорено премахване на мярката за държавна закрила и измененията на плана за преструктуриране на KBC (ОВ C 163, 8.6.2013 г., стр. 1); SA. 34539 Commerzbank — изменение на плана за преструктуриране на Commerzbank (ОВ C 177, 20.6.2012 г., стр. 20).

(156) В това отношение Комисията има положително отношение към набора от ангажименти, представени от Латвия и съдържащи се в съображения 64—73, тъй като те допринасят за преодоляването на евентуални нарушения на конкуренцията, произтичащи от първата, втората, третата и четвъртата мярка, както и за гарантиране на подходящо споделяне на тежестта от страна на заинтересованите страни на бенефициерите.

(157) В раздел 4 от Съобщението за преструктурирането се призовава за прилагането на ефективни и пропорционални мерки за ограничаване на нарушенията на конкуренцията.

(158) Окончателното решение за Parex включва няколко такива мерки, сред които ангажиментът на Латвия да продаде или да възложи продажбата на Citadele до 31 декември 2015 г. ([41]) беше от основно значение. Комисията счита за достатъчни и адекватни за избягване на нарушаването на конкуренцията в резултат на държавните помощи, отпуснати на Parex banka, ангажиментите за продажба на Citadele в рамките на този срок, съчетано с намаление на големината и пазарното присъствие на Citadele.

(159) В решението за откриване Комисията счете, че както първоначалният по-дълъг срок на подчинения дълг, така и 18-месечното му удължаване, приложено през 2013 г., представляват допълнителни предимства за Parex banka в сравнение с формата на подчинения дълг, одобрен в рамките на решението за оздравяване и окончателното решение за Parex.

(160) В този контекст Комисията приветства ангажимента, предлаган от Латвия, да изтегли напред крайния срок за приключване на продажбата на Citadele от 31 декември 2015 г. на […], като мярка за компенсиране на допълнителните предимства, произтичащи от по-дългия срок на подчинените заеми. Ускоряването на продажбата на Citadele допринася за запазване на равнопоставени условия на конкуренция.

(161) В допълнение, Комисията отбелязва, че Латвия е предоставила ясен ангажимент за […], ако продажбата не бъде постигната в рамките на посочения по-горе краен срок. Този ангажимент предвижда допълнителна предпазна мярка (която не е била изрично включена в първоначалния план за преструктуриране), за да се гарантира, че нарушаването на конкуренцията ще бъде смекчено по подходящ начин, като в рамките на по-малко от […], Citadele ще […]

(162) Комисията също така отбелязва с удовлетворение, че Латвия пое задължението за допълнително намаляване на размера на капитала, който може да бъде предоставен на Reverta от латвийските органи, както е посочено в съображение 69.

(163) В раздел 3 от Съобщението за преструктуриране се предвижда банките и техните акционери да допринесат за разходите за преструктурирането във възможно най-голяма степен, за да се ограничи размерът на помощта до минимум и да се отстранят нарушенията на конкуренцията и въпросите, свързани с моралния риск.

(164) В този отношение Комисията взема под внимание допълнителните компенсаторни мерки, предложени от Латвия, за да се гарантира, че трети страни няма да се облагодетелстват от допълнителната сума на помощта, получена от Reverta, а именно ангажимента за засилени механизми за споделяне на тежестта, описан в съображения 70—73.

(165) Латвия се ангажира, че Citadele и Parex banka (по-рано Reverta), както и техните дъщерни предприятия, няма да плащат никакви лихви, дивиденти или купони по съществуващите капиталови инструменти (в това число привилегировани акции, акции B и инструменти от първа и втора група, втори ред) (дължими или начислени) или да упражняват каквито и да било права за изкупуване във връзка с тях на притежателите на подчинени дългове или други акционери, различни от латвийската държава или на ЕБВР, докато и освен ако държавната помощ за Reverta и/или Citadele бъде напълно изплатена и освен ако съществува правно задължение да го направи. В това отношение Латвия също така се ангажира да отстрани всички такива правни задължения във възможно най-кратък срок и не по-късно от 30 април 2015 г. В резултат на това притежателите на съществуващи капиталови инструменти няма да получават никакво заплащане, тъй като тези съществуващи капиталови инструменти не носят задължителен купон и в процеса на ликвидацията на Reverta (която ще се осъществи до края на 2017 г.) те се нареждат след първостепенния дълг. Тъй като Reverta има отрицателен капитал, ще бъде невъзможно от практическа гледна точка за притежателите на тези капиталови инструменти да получат заплащане или възстановяване.

(166) Освен това, в допълнение към задълженията, посочени в съображение 165, Латвия се ангажира също да не изплати останалите дългове (главници) по заварени подчинени заеми, освен ако и докато всички държавни помощи за Reverta/Citadele бъдат напълно върнати до степента, необходима за покриване на отрицателния нетен актив на Reverta, и при условие че съществува правно основание. За тази цел непогасеният дълг (главница) по заварените подчинени заеми ще бъде i) предмет на обвързваща заповед за това, че никакви плащания по заварените

([41]) Съображение 76 от окончателното решение за Parex.

подчинени заеми не са изискуеми и дължими; или ii) преобразуван в капитал от първи ред без право на глас; или iii) обезценен. В това отношение, като се има предвид, че националното право не предоставя подходяща правна основа, даваща възможност за спазване на този ангажимент, Латвия допълнително се ангажира да предприеме всички необходими мерки, за да гарантира, че всички законови разпоредби, необходими, за да се съобрази с този ангажимент, са въведени до 30 април 2015 г. най-късно.

(167) Комисията приветства ангажиментите на Латвия, посочен в съображения 165 и 166, защото като се стреми към ограничаване на плащанията на главницата и лихвите, дължими по отношение на заварените подчинени заеми и капиталовите инструменти на Reverta и Citadele, тя осигурява допълнително споделяне на тежестта.

(168) В резултат на това Комисията счита, че предложените компенсаторни мерки, посочени в раздел 5.5, могат да се считат за подходящи и равностойни (от гледна точка на ефективността) на тези, предложени преди това от Латвия и одобрени от Комисията с окончателното решение за Parex, изменено с решението за изменение. В действителност предложените компенсаторни мерки преследват една и съща цел за ограничаване на нарушаването на конкуренцията. Те са добре насочени, тъй като имат за цел ограничаване на нарушаването на конкуренцията на пазарите, на които Citadele функционира.

(169) Съответно Комисията стигна до заключението, че изменените ангажименти са равностойни на първоначалните по отношение на възстановяването на жизнеспособността, споделянето на тежестта и ограничаването на нарушенията на конкуренцията. Замяната на първоначалните ангажименти с новите ангажименти не нарушава съвместимостта на помощта с вътрешния пазар, установена от окончателното решение за Parex, изменено с решението за изменение.

7. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(170) Комисията съжалява, че Латвия неправомерно е привела в действие първата, втората и третата мярка в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС и че е нарушила задължението за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието на Citadele в рамките на срока, записан в окончателното решение за Parex (четвъртата мярка).

(171) Въпреки това поради причините, изложени по-горе, и с оглед на допълнителните ангажименти, поети от Латвия и Citadele,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Следните мерки представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора:

а) предоставянето на Parex banka на подчинени заеми с първоначален срок до падежа, превишаващ условията на мярката, одобрена с решението за оздравяване и окончателното решение за Parex (първата мярка);

б) предоставянето на Citadele на допълнително 18-месечно удължаване на срока на подчинените заеми в размер на 37 млн. LVL (втората мярка);

в) предоставянето на Reverta на подкрепа за ликвидността, превишаваща максималните граници, одобрени от Комисията в окончателното решение за Parex (третата мярка).

Член 2

Мерките за помощ, посочени в член 1, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква б) от Договора в контекста на ангажиментите, поети от Латвия, както е посочено в приложение I.

Член 3

Крайните срокове за продажба на дейността по управлението на благосъстоянието (ДУБ) на Citadele до 30 юни 2013 г. без доверено лице по продажбата или до 31 декември 2013 г. с доверено лице по продажбата (четвъртата мярка), записани в съображение 73 от Решение C(2010) 6202 окончателен поправен на Комисията от 15 септември 2009 г. относно държавна помощ C 26/09 (ex N 289/09), която Латвия възнамерява да приведе в действие за преструктурирането на AS Parex banka, се изменят в съответствие с ангажимента, предоставен от Латвия, който е изложен в приложение II.

Член 4

Адресат на настоящото решение е Република Латвия.

Съставено в Брюксел на 9 юли 2014 година.

За Комисията
Joaquín ALMUNIA
Заместник-председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Латвийските органи предлагат да изяснят и засилят своите ангажименти по отношение на главницата и лихвите, дължими по отношение на заварените подчинени заеми, както следва:

а) Citadele banka и Reverta (по-рано Parex banka), както и техните дъщерни предприятия, няма да плащат лихви, дивиденти или купони по съществуващите капиталови инструменти (в това число привилегировани акции, акции B и инструменти от първа и втора група, втори ред) (дължими или начислени), нито ще упражняват права на кол опция по отношение на същите, на притежателите на подчинени дългове или акции, които не са латвийската държава или Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), докато и освен ако държавната помощ за Reverta и/или Citadele бъде напълно изплатена и ако не съществува правно задължение да го правят. Доколкото съществуват такива правни задължения, Латвия се заема да ги премахне възможно най-скоро (и при всяко положение не по-късно от 30 април 2015 г.).

б) Латвийските органи също се ангажират да не изплащат останалите дългове (главници) по заварените подчинени заеми (освен ако и докато всички държавни помощи за Reverta/Citadele бъдат напълно върнати), които ще бъдат или:

   i) подчинени на обвързваща наредба, че никакви плащания по заварените подчинени заеми не са изискуеми и дължими; или

   ii) преобразувани в капитал от първи ред без право на глас; или

   iii) обезценени;

   до степента, необходима за покриване на отрицателната нетна стойност на активите на Reverta, и при наличие на правно основание.

в) Латвийските органи ще предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че всички законови разпоредби, необходими, за да се съобразят с горепосочените ангажименти, са въведени не по-късно от 30 април 2015 г.

г) Максималната обща сума на капитала, предоставен на Reverta от латвийските органи, се намалява на 49,5 млн. LVL от по-рано определената сума 118,7 млн. LVL.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

1) Латвийските органи и Citadele се задължават да положат всички усилия, за да получат възможно най-скоро и във всички случаи преди […] обвързващи оферти за продажбата на целия дял на Република Латвия в Citadele (включително ДУБ). Продажбата трябва да бъде приключена до […] най-късно. Следва да се остави на преценката на Република Латвия (и нейния консултант) да реши какви са подходящите структура и условия на сделката за продажба (напр. търговска продажба или IPO), доколкото Република Латвия в крайна сметка продаде целия си дял в Citadele най-късно до […]. В случай на IPO Република Латвия се ангажира да приеме задължителен проспект с FCMC до […].

2) Латвийските органи и Citadele също се ангажират, че ще бъде назначен управител по продажбата, ако до […] не бъдат получени обвързващи оферти или, в случай на IPO, със същата цел, ако не е бил договорен проспект с FCMC. В такъв случай Република Латвия ще предприеме необходимите стъпки, за да гарантира, че управителят по продажбата е назначен и функционира от […]. Подразбира се, че финансовият съветник за продажбата на Citadele също може да бъде назначен за управител по продажбата, считано от […]. Ако бъде назначен управител по продажбата, латвийските органи и Citadele се ангажират да приемат обвързващи и неотменими за всички страни оферти до […] и да подпишат обвързващо и неотменимо споразумение за продажба на целия дял на Република Латвия в Citadele до […], като сделката следва да бъде приключена най-късно до […].

3) Латвийските органи и Citadele се ангажират още, че от […] Citadele ще […] нов бизнес и останалата част от стопанската дейност на Citadele ще […], ако Република Латвия не е влязла до […] в обвързващо и неотменимо споразумение, предвиждащо приключване на продажбата до […] на целия дял на Република Латвия в Citadele или ако IPO не позволява на Република Латвия да продаде целия си дял в Citadele до […].

4) Латвийските органи и Citadele се ангажират да приключат покупко-продажбата на целия дял на Република Латвия в Citadele до […]. Ако продажбата на този дял не е приключила до […], те се ангажират, че Citadele ще […] нов бизнес и останалата част от стопанската дейност на Citadele ще бъде […] от […].

5) Ако дейността на Citadele е […] в някой от горепосочените случаи, всички части от стопанската дейност на Citadele, за които е налице интерес от трети страни, могат да бъдат продадени и прехвърлени от Република Латвия и/или Citadele на такова трето лице (без да се засяга принципът на […] и без нова държавна помощ).